

POPOTNIK, ZALJUBLJEN V HOJO PO HRIBIH

ČLOVEK NOČE BITI SAM

IVANKA KOROŠEC

Aprila bo dopolnil 77 let; deset bi jih z lahkoto zatajil. S svojo pokončno držo in vitko postavo je videti kot prava elektrarna energije in življenjske moči. Pri miru ni nikoli ali le redkokdaj; če ne hodi po gorah, pa kolesari, teče na smučeh ali pripravljajo drva v strminah nad Savo.

»Po rodu sem Notranjec, doma iz vasice Lipsenj ob Cerkniskem jezeru,« pravi naš sogovornik Rudi Debevc. »V šolo sem hodil v Grahovo pri Cerknici. Leta 1938 sem prišel na Gorenjsko, v Škofjo Loko, 1941 pa sem prišel delat k tunelu. Nekaj kasne-

je sem se priženil na Dobro polje in dobil službo pri železnici, kjer sem ostal vse do upokojitve. Najprej sem bil zavirač, nato vlakovni manipulant. Zdaj sem že 17 let v pokoju.

Moja služba je bila taka, da sem bil po tri dni skupaj zdoma. Vozil sem na relaciji Ljubljana—Beograd in Ljubljana—Pulj. Ob prostih dnevih sem rad šel na Begunjsčico, na Dobroč in na druge bližnje vrhove. Na Triglavu sem bil prvič šele leta 1969. Od tedaj sem šel nanj že enajstkrat in upam, da bom šel še kdaj. Sem tudi član društva večno mladih, ki šteje okrog 140 članov in vsako leto organizira pohod na Stol. Bil sem že 12-krat na njem.

Zelo rad kolesarim; v Radovljico se vedno peljem s kolesom, le kadar žena nakupuje, jo peljem z avtom. Tudi s tekom na smučeh se ukvarjam in si tako nabiram kondicijo. Pred leti sem na tekmo vanju na Brezjah dobil bronasto, v Mošnjah pa srebrno medaljo.

Rudi ni samotar in nikoli ne gre v gore sam. Če že gre od doma sam, si kmalu najde družbo. Zelo rad gre na organizirane pohode, kjer je zagotovljen tudi prevoz.

Rudi je navdušen nad tem, koliko se je v gorah spremenilo. »Včasih smo spali na tleh ali drug čez drugega, sedaj pa je v teh obnovljenih kočah pravo udobje (seveda če ne naletiš ravno na gnečo ob kakšnem večjem organiziranem pohodu). Tudi čistoča se izboljšuje, ozaveščenost planincev je vedno večja. Poti so dosti varne, le markacije bi bile lahko ponekod boljše.«

Celo nad cenami se Rudi ne pritožuje. Drago je, toda drago je tudi v dolini in torej ne more biti v hribih drugače.

»Lani mi je uspelo priti na Triglav prav po sreči. Sam sem prišel do Staničeve kočice in počutil sem se zelo slabo. V koči sem prišel malo k sebi, a sam nisem upal nadaljevati poti. V koči sta bili dve planinki, dvojčici, podobni kot jajce jajcu. Bili sta mladi in nadvse prijazni, zato sem ju vprašal, če grem lahko z njima. Rade volje sta me vzeli s sabo. Prišli smo na Kredarico, tam pa sta se dekletoma pridružila še dva fanta. Eden od njiju me je povabil, naj se jim pridružim pri vzponu na vrh. Nekoliko sem okleval, vendar je fant dejal, da sem lahko brez skrbi in da prevzame odgovornost zame. To se mi je od vseh doživetij, kar sem jih kdajkoli imel v gorah, najbolj vtisnilo v spomin: da me je tako mlad človek, ki bi lahko sam s svojo družbo hitro prišel na vrh brez vseh skrbi, povabil zraven in potem vas čas pazil name. Najbrž je znal brati želje iz mojih oči. Ob pol šestih zvečer smo šli na vrh, bili smo zadnji, nikogar več ni bilo za nami. Nepozabno je bilo. Vedno sem tako mislil, zdaj pa sem še bolj prepričan: v hribe hodijo samo dobri ljudje.«

Rudi Debevc si na vso moč želi iti na Storžič. Toda kako? Sam se nikdar ne podaja na vrhove, najmanj pa še na take, ki jih ne pozna. Kje pa naj dobi sebi primerno družbo? Njegova žena nikoli ni bila vnetja za hribe in hribolazništvo, hčerka tudi ne. Rudi ima sicer dva vnuka, s katerima je enkrat že bil na Triglavu, vendar mlada krí in siva glava ne sodijo skupaj. Mlada dva sta zavirala, kar se je dalo, Rudi pa je spešil, tudi kar se je dalo, pa je bilo mladim še vedno prepočas, Rudiju pa prehitro.

»Hoje in naporov se ne bojim. Na Triglav sem šel že z vseh strani in se tudi vračal po različnih smereh in poteh. Najlepše pa se mi je zdelo iti čez Planino pri jezeru; tam je lepo kot v pravljici. Odšel pa sem že tudi ob šestih zjutraj s Planike prek Doliča, Hribaric in po dolini Sedmerih triglavskih jezer čez Komno in sestopil v Bohinju ob sedmih zve-

čer. To je bila tura, da je bilo veselje! Kakor sem že povedal, sam nerad hodim. Zato zelo pogrešam kakšno stalno planinsko družbo, s katero bi rad obiskal Storžič, Krnska jezera in še druge privlačne točke v naših gorah. Mogoče se

bo prek Planinskega vestnika našla kakšna manjša družba, s katero bi lahko obiskal še kakšen vrh.«
Prepričana sem, da bo Rudi še letos stal na vseh svojih ciljih, med njimi prav gotovo tudi na Storžiču.

PLEZALSTVO V JORDANIJI

VRHOVI S TISOČERIMI KUPOLAMI

Pozabite na neupravičene hvalnice in superlative opisov o vzponih v Jordaniji in ohranite v spominu le večno lepe fotografije, objavljene o teh plezanjih! Rumove stene so veličastne, toda tam je plezanje povsem odvisno od stvarnosti, od popolnoma drugačnega okolja, ki je bolj vabljivo za fotografiranje kot pa resnično razburljivo in plezalsko.

Naj vam raje povem zgodbo, staro 2500 let, če ne še več. V tistih časih so se ljudstva med seboj napadala in tudi Jordaniji niso prizanesli ti bojni nemiri, ki so odtlej ostali zgodovinski.

V gorskem sklopu Wadi Musa, kjer leži mesto Petra (ali Sela po Bibliji), se je morda prav tedaj rodilo plezalstvo.

Ogledniki in vojščaki so se vzpenjali na vrhove Wadi Muse, kjer so po potrebi tudi bivali ter včasih s kladivom klesali stopnice v mehki peščenec, da bi si olajšali prehod.

Kmalu so si izdoblili »vsakdanje poti« — dolge vrste stopnic, ki so vodile od vznožja do vrha gorã.

OGROMNE RESNOBNE STENE

Najvažnejši gorski masiv — nekoč prizorišče podvigov polkovnika Thomasa Edwarda Lawrencea (Arabskega) — se imenuje Wadi Rum. Razprostira se proti jugu do Saudske Arabije (mnogo manj priljudne dežele in izrazito islamske).

Wadi Rum je tudi ime peščene doline med obema najvišjima vrhovoma tega gorskega sklopa (Jebel Rum, 1752 m, in Jebel Um Iskrim). T. E. Lawrence ga sijajno opisuje v svoji knjigi »Sedmero stebrov modrosti«.

V Wadi Rum smo prišli, videli in zmagali. Ves dan smo premagovali stebre iz peščena. Plezati tja gori ni nikakršna ekspedicija in kljub visoki težavnosti nekaterih sten je že mnogim uspelo.

Vzpon nima nič skupnega s skrbno pripravljenimi odpravami na himalajske sedem- in osemtisočake, kjer je v največ primerih bistveno, da korakaš, korakaš in še kar korakaš (s 40 odstotki možnosti, da uspeš, čeprav tehničnih težav skoraj ni) ... ter se do polovice meč pogrešaš v sneg!

Že tisočletja se je peščenec kopičil na granitnih in bazaltnih podlagah in tako izoblikoval te ogromne stene Ruma, visoke prek tisoč metrov in mnogo trše od sten naših Alp. So tudi bolj resnobne, kajti vzpon ni običajen; nasprotno, prav skrivnosten je, zamotan in že ob vznožju nepredvidljiv.

NESLUTEN OBET

Te tako obsežne gore imajo pogosto več deljenih vrhov, ki jih med seboj ločijo prav težko prehodni kanjoni. To spoznamo takoj ob prihodu v Petro ali Rum, ko si ogledamo visokogorski vodnik: tu je na tisoče lahkih smeri, odličnih II. do IV. stopnje; morda so to res najlepši lahki vzponi na svetu.

Sicer pa so v Petri le lahki vzponi tisti, ki predstavljajo zanimanje vredne ture. Plezalci V. do VII. težavnostne stopnje se morajo zadovoljiti s prodniškimi balvani ali kratkimi vzponi.

Nekaj drugega se pokaže po nekaterih plezanjih v Wadi Rumu: stene so gotovo občudovanja vredne v svoji razsežnosti, toda vedno bo le štiri do pet smeri vodilo po posameznih pobočjih, to pa zaradi peščenih gobastih previsnih zaves, ki jih imenujemo »cvetače«.

Tukajšnji vzponi, stene in kanjoni imajo nekaj nepredvidenega in ne moremo jih primerjati z nobeno drugo pokrajino naše zemeljske oble. Od daleč se vam bo pot zdela lahka, a se bo izkazala za neprehodno, za prehodno pa le za ceno čezmerne izumetničenosti. In obratno.

Tudi pa desetih letih plezalnih izkušenj se prvi teden počutiš nekako zmeden.

Naslednjega dne plezam z Olivierom zadaj za Petro, blizu ruševin Farasa.

Tu se vzpenjava po 3000 let stari zgodovini: v časih antike je bilo plezanje popolnoma naravna stvar, socialno koristna in plezalci niso bili »zavojevalci nekoristnega«.

Na vrhu smo našli zavetje in nabatejske stopnice, izklesane v peščenjaku vzhodnega pobočja. Tu sva tudi sestopila. Kaj pomeni človeško življenje na geološki le-